

prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Dubăsari – A. Motricală
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Bostan, V. Negru și A. Pahopol

DECIZIE

06 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței
judecătorești

Tatiana Vieru
Iuliana Oprea, Nicolae Craiu
Victor Burduh și Luiza Gafton

examinând recursul declarat de cabinetul avocatului „Mocanu Serghei”,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de cabinetul avocatului
„Mocanu Serghei” împotriva Emiliei Izman cu privire la încasarea datoriei și
cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 ianuarie 2018, prin care s-a
respins cererea de apel depusă de cabinetul avocatului „Mocanu Serghei” și s-a
menținut hotărârea Judecătoria Criuleni, sediul Dubăsari din 11 august 2017, prin care
acțiunea a fost respinsă ca fiind tardivă

c o n s t a t ă:

La 22 noiembrie 2016 prin intermediul factorului poștal cabinetul avocatul
„Mocanu Serghei” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Emiliei Izman cu
privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată cabinetul avocatului „Mocanu
Serghei” a indicat că conform contractului nr. 75 din 16 februarie 2012 încheiat cu
Emilia Izman, a acordat acesteia asistență juridică în instanța de fond, apel și recurs în
litigiul intentat la acțiunea pârâtei împotriva lui Andrei Racovăț cu privire la încasarea
datoriei și dobânzii de întârziere.

În temeiul acestui contract, a depus în interesele pârâtei cerere de chemare în
judecată împotriva lui Andrei Racovăț cu privire la încasarea sumei de 30 000 lei,
4 000 dolari, 1 700 euro și cu titlu de dobândă suma de 9 958,76 lei, 1 327,82 dolari și
564,32 euro.

A mai indicat că prin hotărârea Judecătoria Dubăsari acțiunea a fost admisă
integral și s-a încasat de la Andrei Racovăț în beneficiul pârâtei cu titlu de restituire a
împrumuturilor sumele de 30 000 lei, 4 000 dolari, 1 700 euro și cu titlu de dobândă
suma de 9 958,76 lei, 1 327,82 dolari și 564,32 euro.

Hotărârea Judecătoria Dubăsari a fost contestată de Racovăț Andrei cu apel,
însă apelul a fost restituit fără examinare.

A mai concretizat că în temeiul pct. 2.1. a contractului nr. 75 din 16 februarie 2012, onorariul convenit și care urmează a fi plătit avocatului este în mărime de 10 % din suma dispusă spre încasare de instanța de judecată cu titlu de restituire a împrumutului și 50 % din suma dobânzii de întârziere.

În temeiul acestei clauze, pârâta are obligația de a-i achita onorariul în sumă de 452,16 euro, 1 063,91 dolari și 7 979,38 lei, care nu a fost achitat până în prezent.

A mai relatat că a expediat pârâtului cerere prealabilă, prin care a solicitat în termen 7 zile să achite datoria la contul bancar al cabinetului avocatului în sumă de 452,16 euro, 1 063,91 dolari, 7 979,38 lei, însă Emilia Izman refuză achitarea datoriei.

Cabinetul avocatului „Mocanu Serghei” cere încasarea de la Izman Emilia a sumei de 452,16 euro, 1 063,91 dolari, 7 979,38 lei și cheltuielilor de judecată (f.d. 4-5).

Prin hotărârea Judecătorei Criuleni, sediul Dubăsari din 11 august 2017 s-a respins ca fiind tardivă cerere de chemare în judecată depusă de cabinetul avocatului „Mocanu Serghei” (f.d. 77, 81-84).

La 15 august 2017 prin intermediul oficiului poștal cabinetul avocatului „Mocanu Serghei” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Criuleni din 11 august 2017 (f.d. 79), iar la 30 octombrie 2017 apel motivat împotriva aceleași hotărâri (f.d. 90-93).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 16 ianuarie 2018 a respins cererea de apel depusă de cabinetul avocatului „Mocanu Serghei” și a menținut hotărârea Judecătorei Criuleni, sediul Dubăsari din 11 august 2017 (f.d. 100-104).

La 12 martie 2018 cabinetul avocatului „Mocanu Serghei” a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 ianuarie 2018, solicitând admiterea acestuia, casarea ambelor hotărâri judecătorești și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

În motivarea cererii de recurs cabinetul avocatului „Mocanu Serghei” a indicat că a fost citat în ședința de judecată a instanței de apel pentru data 16 ianuarie 2018, ora 16.00, însă ședința de judecată s-a desfășurat la 16 ianuarie 2018, ora 10.00, în lipsa citării legale pentru această oră.

A mai concretizat că conform prevederilor legale, în raporturile juridice în care nu este stipulat termenul executării obligației sau în care executarea poate fi cerută oricând, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data când debitorul trebuie să execute obligația, în speță de la 24 iunie 2016 când a expediat intimatei cerere cu privire la executarea obligației.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 23 mai 2018 a considerat recursul admisibil fără a prejudicia fondul și a dispus judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Judecând recursul declarat de cabinetul avocatului „Mocanu Serghei” în limitele invocate pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este depus în termen, întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și trimiterea pricinii la rejudecare din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a expediat la 20 februarie 2018 în adresa părților copia deciziei din 16 ianuarie 2018 (f.d. 105), prin urmare recursul declarat la 12 martie 2018 este depus în interiorul termenului acordat de legiuitor.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele pricinii rezultă că la 15 august 2017 prin intermediul oficiului poștal cabinetul avocatului „Mocanu Serghei” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Criuleni din 11 august 2017 (f.d. 79), iar la 30 octombrie 2017 apel motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 90-93).

Din probatorul anexat la dosar se mai atestă că la 04 decembrie 2017 Curtea de Apel Chișinău a înștiințat participanții la proces despre examinarea cauzei la **16 ianuarie 2018, ora 16.00** (f.d. 94), citația fiind recepționată potrivit avizului de recepție de Mocanu Serghei la 12 decembrie 2017 (f.d. 95).

În conformitate cu art. 197 Codul de procedură civilă, în vigoare la data examinării cauzei, la ora judecării pricinii, președintele deschide ședința și anunță procesul care se va judeca.

Din procesul-verbal al ședinței de judecată din 16 ianuarie 2018 rezultă că ședința de judecată a fost deschisă la **ora 10.10** (f.d. 99), iar de pe pagina web a Curții de Apel Chișinău rezultă că ședința de judecată din 16 ianuarie 2018 a fost fixată pentru ora 10.00.

În ședința de judecată din 16 ianuarie 2018 nu s-a prezentat niciun participant la proces, fiind indicat în procesul-verbal al ședinței de judecată că părțile nu s-au prezentat din motive necunoscute instanței, fiind citate legal, iar dovada citării este anexată la materialele pricinii, motiv din care instanța de apel a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa părților.

În decizia instanței de apel la fel este constatat că părțile procesului nu s-au prezentat din motive necunoscute instanței, deși au fost citate legal.

Astfel, deschiderea ședinței de judecată la ora 10.10 în condițiile în care participanții la proces au fost citați pentru ora 16.00, nu poate fi calificată decât o

îngrădire a accesului la justiție, garantat de prevederile art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, conform cărora orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Prin urmare, lui Mocanu Serghei i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil statuat la art. 6 Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Or, în punctul 16 din hotărârea Mașaev contra Moldovei din 12 mai 2009, Curtea Europeană a Dreptului Omului a constatat violarea art. 6§1 din Convenție situația în care reclamantul a susținut că nu a fost citat pentru ședința de judecată a Curții de Apel Chișinău din 9 martie 2004, la care a fost examinat recursul său, deoarece potrivit ștampilelor de pe plicul primit de la Curtea de Apel Chișinău, citația a fost expediată la 5 martie 2004 și a ajuns la el la 16 martie.

În conformitate cu art. 376 alin. (1) Codul de procedură civilă, în vigoare la data examinării pricinii în ordine de apel, dispozițiile de procedură privind judecarea pricinilor civile în primă instanță se aplică și în instanța de apel în măsura în care nu sunt contrare dispozițiilor prezentului capitol.

În conformitate cu art. 193 alin. (1) Codul de procedură civilă, în vigoare la data examinării pricinii în ordine de apel, judecarea pricinilor civile are loc în ședință de judecată cu înștiințarea obligatorie a participanților la proces despre locul, data și ora ședinței.

Colegiul reține că examinarea pricinii în ordine de apel s-a desfășurat într-o singură ședință, apelantul fiind lipsit de posibilitatea reală de a-și susține apelul la examinarea pricinii în ordine de apel.

Judecând pricina în lipsa lui Mocanu Serghei, care a fost citat pentru o oră mai târzie decât ora deschiderii ședinței de judecată, instanța de apel nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participanților la proces, ce constă în posibilitatea, în primul rând, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, astfel, prin urmare fiind admisă încălcarea prevederilor art. 27 alin. (1) Codul de procedură civilă.

Or, pentru a răspunde exigențelor articolului enunțat procedura în fața instanțelor judiciare trebuie să aibă un caracter contradictoriu, un concept similar celui al egalității armelor. Principiul contradictorialității presupune, în fond, posibilitatea pentru părțile în proces de a li se aduce la cunoștință toate dovezile invocate, observațiile formulate a acestuia și de a face comentarii în legătură cu ele.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. b) Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Erorile judiciare ale instanței de apel în ordine de recurs nu este posibil de corectat.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că instanța de apel a încălcat normele de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite

recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în ordine de apel, în alt complet de judecători.

La rejudecarea pricinii este necesar de ținut cont de cele expuse și în dependență de cele obținute de emis o decizie legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de cabinetul avocatului „Mocanu Serghei”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 16 ianuarie 2018, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de cabinetul avocatului „Mocanu Serghei” împotriva Emiliei Izman cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Iuliana Oprea

Nicolae Craiu

Victor Burduh

Luiza Gafton